

Zpravodaj SCHOK 2/2017

OBSAH

Aktualita

Nové známky na označování ovcí a koz 1
 Administrace dotací 2017 2

Úvodník

Vážení chovatelé 2

Ze života Svazu

Zápis ze členské schůze – shromáždění delegátů SCHOK z.s. (22. 4.) 4
 Zpráva o činnosti Svazu chovatelů ovcí a koz z.s. v roce 2016 7
 Zpráva o hospodaření za rok 2016 8
 Zpráva Revizní komise SCHOK z.s. pro RSD 2017 10
 Program činnosti SCHOK z.s. a výhled hospodaření Svazu na rok 2017 12
 Uznávání šlechtitelského chovu plemene suffolk 13

Z domova

Národní výstava hospodářských zvířat 11. – 14. 5. 2017 Brno 14
 ČAS ovcí a Kurz stříhačů ovcí Nový Přerov 18
 Klub chovatelů ovcí plemene zwartbles 18

NT Michlova Huť 2017 18
 Miyszani łowiec – Košařiska 20. 5. 2017 19
 Seminář Plemenné hodnoty v chovu ovcí 20
 Elitní nákupní trh ovce vřesové v Sedlčanech – 27. 5. 2017 20
 Bylo nebylo na Zlobici 27. května 2017 21
 Selský den ve Vrbětčích 22

Pořád je co se učit

Odčervení jehňat proti tasemnicím na jaře 24
 Ovčákův rok 25
 Základy tělovědy ovce a kozy 31

Připravované akce

Ovenálie Zlobice 2017 38
 2. Vlněná burza dne 19. 8. 2017 40
 Ovce, moje ovce 41

Společenská rubrika

Gratulujeme našim jubilantům v prvním pololetí roku 2017 42
 75 let Josefa Vacíka 43
 Vzpomínáme 43

AKTUALITA

NOVÉ ZNÁMKY NA OZNAČOVÁNÍ OVCÍ A KOZ

Českomoravská společnost chovatelů, a.s. uvedla do oběhu nový typ ušních známek (M) a spěnkovou známku bez čipu - (G) a s čipem - (H). Tyto spěnkové ušní známky lze objednat jako druhou ušní známku, (místo UZ do ucha), jež obsahuje číslo zvířete. Nejsou tedy určeny na vývoz, (ani v případě objednání s čipem (H)) a nelze je objednat samostatně místo klasické ušní známky do jednoho ucha.

Nový typ ušní známky – (M) je klasická ušní známka do ucha v rozměru 37 x 40 mm. Bude se dodávat ve třech barevných variantách oranžová, žlutá a bílá a je třeba k nim objednat nové kleště za cenu 470 Kč + DPH.

K jejímu zavedení bylo přistoupeno, protože dodavatel ušních známek, novozélandská firma Zee Tags, která

se spojila se švýcarskou firmou Datamars, jež přenesla výrobu do Evropy, dočasně ukončila výrobu malých páskových známek (D) z důvodu vážné poruchy lisu. ČMSCH, a.s. nemá dosud potvrzeno, kdy a jestli vůbec začnou znovu páskové známky vyrábět a dodávat. V současné době již není možné tento typ malých páskových známek na tiskopisech ČMSCH, a.s. objednat.

Uvedenou známku by měla nahradit ušní známka (M) firmy Datamars, na jejíž aplikace budete potřebovat nové kleště - kolikáté již od zavedení ušních známek jako povinné evidence všech chovaných ovcí a koz? Na obrázcích jsou nové typy ušních a spěnkových známek včetně kleští.

Ing. Vít Mareš

Spěnkové známky (G, H)

Nové ušní známky (M) s kleštěmi

■ ADMINISTRACE DOTACÍ 2017

- Během měsíce září 2017 přijímají pracoviště plemenné knihy žádosti na dotace administrované Svazem **nejpozději do 30. 9. 2017**.
- Žadatelé, kteří v loňském roce nežádali o dotaci, se musí sami ohlásit:
v brněnské kanceláři (tel.: 541 243 481) – OVCE
či pražské kanceláři (tel.: 284 680 019) – KOZY
- Žádosti musí být potvrzené oprávněnou organizací (šlechtitel) a podepsané žadatelem.
- Chovatel potvrzuje správnost údajů uvedených na žádosti (zkontrolujte všechny údaje).
- Žádosti nelze poslat elektronickou poštou (výjimkou je zaslání žádosti s ověřeným elektronickým podpisem či vlastní datovou schránkou).
- Bankovní účet uvedený v žádosti musí být vedený na jméno žadatele. Tento účet musí být aktivní i v době zasílání dotací (prosinec 2017).
- Doklad o bankovním účtu žadatele je nezbytnou přílohou, třebaže se od loňska nezměnil.
- Dotace týkající se OVCÍ zaslat na adresu brněnské kanceláře:
SCHOK z.s., Ptašínského 5, 602 00 Brno
- Dotace týkající se KOZ zaslat na adresu pražské kanceláře:
SCHOK z.s., Samcova 1, 110 00 Praha 1
- **Dotace na nákup plemenných zvířat** – podrobné informace viz Zpravodaj 1/2017 a webové stránky Svazu.
- Přehled dotací, které administruje Svaz, byl zveřejněn ve Zpravodaji 1/2017 a na webu Svazu: <http://www.schok.cz/dotace-programy/aktualne/dotace-pro-chovatele-ovci-koz-v-roce-2017>

■ VÁŽENÍ CHOVATELÉ

V předcházejícím období jsme bilancovali nejen ve Svazu, ale hodnotily se i stavy hospodářských zvířat v České republice. Stav ovci druhý rok po sobě klesly o 1 352 kusů ovci celkem, tj. o 0,6 %, stavy bahnic naopak o 829 kusů vzrostly, tj. o 0,6 %. Početní stavy koz se zvýšily o 1 626 kusů koz celkem, tj. o 6,1 %. K 1. 4. 2017 se v České republice chovalo 217 141 ks ovci celkem, je to méně než v letech 2016, 2015, 2014, 2013 i 2012. Stav bahnic narostly v roce 2017 na 130 320 kusů a společně s 23 309 kusů jehnic tvoří předpoklad reprodukce chovu ovci u nás. Početní stavy koz dosáhly výše v roce 2017 celkem

28 184 kusů, z toho koz 17 356 kusů mají v posledních letech stoupající úroveň. K nejvyššímu poklesu početních stavů ovci došlo v Jihomoravském a Olomouckém kraji, nejvyšší počty chovaných ovci jsou v krajích Jihočeském, Středočeském a Zlínském. Důvodem této situace je naše zemědělská politika, která znevýhodňuje chovatele oproti pěstitelům – národní rozdělení přímých plateb umožňuje použít až 35% podíl pro chov hospodářských zvířat, Česká republika jich používá jen 3 %.

Počet ovci k 1. dubnu 2016 a 1. dubnu 2017 podle krajů				v kusech	
Území, kraj	2016	2017	Rozdíl (+,-)	Index (%)	
Česká republika	218 493	217 141	-1 352	99,4	
Hl. m. Praha + Středočeský	25 695	24 800	-895	96,5	
Jihočeský	29 204	29 427	223	100,8	
Plzeňský	17 805	18 164	359	102,0	
Karlovarský	12 245	12 933	688	105,6	
Ústecký	16 002	15 475	-527	96,7	
Liberecký	17 640	17 373	-267	98,5	
Královéhradecký	15 062	15 179	117	100,8	
Pardubický	12 088	12 352	264	102,2	
Vysočina	15 352	14 401	-951	93,8	

Jihomoravský	9 385	8 802	-583	93,8
Olomoucký	9 274	9 154	-120	98,7
Zlínský	22 519	23 454	935	104,2
Moravskoslezský	16 222	15 627	-595	96,3

Nesmyslné omezení hranic intenzity chovaných zvířat, které nemá v ostatních státech obdoby, je dalším důvodem, proč chovatelé snižují počty chovaných ovcí. Lepší realizační ceny i podmínky pro čerpání dotací vede řadu chovatelů k přechodu od chovu ovcí k chovu masného skotu. Dalším důvodem jsou stále narůstající požadavky veterinární správy, kdy po zavedení statusů odolnosti proti scrapie, kde mohla Česká republika požádat o status země prosté, pokud by dodržovala počty vyšetřených zvířat podobně jako Rakousko, se zavedly další kontroly, které v některých případech chovatele šikanují. Svaz žádal SVS o změnu metodiky, do které byly zařazeny požadavky například na genotypizaci, což evropská směrnice nevyžaduje, byla nám přislíbena změna již pro rok 2016, ale dodnes k úpravě nedošlo. KVS požadují splnění podmínek, které stávající metodika nevyžaduje – provedení zdravotních zkoušek, nedodržují správní řád, na který se sami odvolávají, a chovatele tím nutí ke zrušení chovů – úředník bude mít méně práce za stejný plat. Snažíme se tuto situaci řešit, ale není to jednoduché.

Další nepříjemná zpráva je, že se dosud nepodařilo zajistit odpovídající náhradu za veterinární léčivý přípravek Levitape SC Sheep Drench. ČMSCH, a.s. se snaží zajistit jako alternativu - Ecotel Plus Drench od firmy ECO Animal Health. Má identické složení jako Levitape nebo First Drench, který uvádí MVDr. Vernerová ve svém příspěvku, ale pár výhod navíc - je indikován pro skot, ovce, kozy a pštrosy, má i menší balení pro drobnochovatele, a v neposlední řadě je výrobce z Evropy.

ČMSCH a. s. nabízí aktuálně chovatelům na odčervení ovcí a koz proti tasemnicím Aldifal 25mg/ml (pro ovce), Aldifal 100mg/ml - ten je ale primárně určený pro skot a Panacur 25mg/ml (ovce,kozy).

Aktuální ceny:

Aldifal 25 mg/ml por sus 1 litr	311 Kč
Aldifal 25 mg/ml por sus 5 litrů	1358 Kč
Aldifal 100 mg/ml sus 1 litr	675 Kč
Aldifal 100 mg/ml sus 5 litrů	2716 Kč
Panacur 25 mg/ml sus 1 litr	1070 Kč

Aktualizace cen můžete sledovat v ceníku na stránkách ČMSCH. Objednávky vyřizuje **MVDr. Pavlína Dorčáková**, Českomoravská společnost chovatelů, a.s., Benešovská 123, 252 09 Hradištko, +420 607 777 717

Ve Svazu se 22. 4. 2017 uskutečnila volební členská schůze - shromáždění delegátů. Delegáti zvolili na další pětileté volební období Předsednictvo Svazu a Revizní komisi Svazu. Složení Předsednictva se nezměnilo, s tím, že počítáme od roku 2018 se změnou, která by oddělila funkci předsedy Svazu a ředitele Svazu, kterým by se stal nový zaměstnanec kanceláře Svazu. Dále počítáme s funkcí ředitele pro šlechtění ovcí a koz, který bude odpovídat za vedení plemenných knih, šlechtitelské programy jednotlivých plemen ovcí a koz a provádění plemenářských služeb.

Kontakty na Spolkovou radu Svazu a Revizní komisi:

Spolková rada Svazu chovatelů ovcí a koz z.s.

Předseda Ing. Vít Mareš,

tel. 777 754 800, eml: schok@schok.cz

1. místopředseda Ing. Tomáš Klíma,

tel. 602 321 507, eml: farma.klima@iol.cz

2. místopředseda Ing. Hošek Martin, PhD.,

tel. 777 754 809, 606 319 882, eml: hosek@mendelu.cz

Středočeský kraj Kříž Petr,

tel. 603 825 187, eml: ovce.pk@seznam.cz

Jihočeský kraj Ing. Jan Vejčík,

tel. 721 100 001, eml: info@puvodivalaska.cz

Píseňský a Karlovarský kraj Ing. Krátký Karel,

tel.602 839 246, eml: kkratky@atlas.cz

Ústecký kraj Hála Jan,

tel. 777 826 300, eml: janhala@seznam.cz

Liberecký kraj Sokol Pavel,

tel. 603 276 692, eml: sokolsuffolk@seznam.cz

Královéhradecký kraj Domáň Milan,

tel. 731 171 843, eml: schok.h.k.@centrum.cz

Pardubický kraj MVDr. Jiří Štros,

tel. 604 864 441, eml: stros.holice@seznam.cz

Vysočina Ing. Dobrovolný Jaromír,

tel.732 281 077, eml: jaromirdobrovolny@centrum.cz

Jihomoravský kraj Ing. Vladislav Vítek,

tel. 777 247 137, eml: ovisservis@seznam.cz

Zlínský kraj Slovák Pavel,

tel. 606 951 454, eml: slovak.pavel@volny.cz

Olomoucký kraj Mahr Petr,

tel. 732 716 002, eml: agroslužby.mahr@seznam.cz

Moravskoslezský kraj Dziková Daniela,

tel. 777 754 810, eml: dzikovadaniela@gmail.com

Předseda PKO Ing. Hošek Martin, PhD.,

tel. 777 754 809, 606 319 882, eml: hosek@mendelu.cz

Předseda PKK Ing. Konrád Richard,

tel. 777 754 802, eml: pkkoz@schok.cz

Revizní komise Svazu chovatelů ovcí a koz z.s.

Předseda Mach Pavel,

tel. 606 683 684, eml: pavel.mach@atlas.cz

Členové RK

Ing. Kotlaba Petr,

tel. 731 159 642, eml: info@agrotrans.cz

Onderka Ladislav,

tel. 777 754 816, eml: OndrekaL@seznam.cz

Sikora Igor,

tel. 604 249 232, eml: igor.sikora@centrum.cz

Uxová Eva,

tel. 603 468 254, eml: evaux@volny.cz

Všem Vám přeji, aby se Vám dařilo ve Vašem podnikání, měli jste pevné zdraví a oporu ve svých blízkých.

Ing. Vít Mareš, předseda Svazu

■ ČAS OVCÍ A KURZ STŘIHAČŮ OVCÍ NOVÝ PŘEROV

Jáňův dvůr se ve dnech 6. - 8. 3. 2017 stal místem, kde se zájemci mohli učit stříhání ovcí na zdejších romanovských ovcích a jejich křížencích. Oproti dřívějším kurzům jsme se rozhodli snížit počet účastníků, aby se zájemci více a intenzivněji mohli věnovat praktické části pro rychlejší osvojení práce s ovcí a stříhání samotné. Frekventanti se na třech stanovištích střídali, bez toho aniž by příliš zchladli. Večerní teorie a výměny zkušeností se odehrávaly nad sklenkami moštů a vín v duchu pohody a pohostinnosti majitele stáda. A i když se ani zdaleka za ty tři dny neostříhaly všechny připravené ovce, myslíme si, že z tohoto kurzu vzejde jistě pár adeptů na stříhače. Doufáme, že i v dalších letech budeme pokračovat ve spolupráci s panem Kosmákem při jarním termínu kurzu stříhačů.

Vlastimil Bischof

■ KLUB CHOVATELŮ OVCÍ PLEMENE ZWARTBLES

O víkendu ve dnech 12. až 14. května se uskutečnilo setkání chovatelů a přátel ovcí plemene zwartbles. Již v pátek v dopoledních hodinách začalo vyhodnocování šlechtitelského chovu pana Hoška v Mohelně na Třebíčsku. Zde pan Hošek chová již slušně velké stádo ovcí zmíněného plemene. Stádo čítá 76 ovcí, 6 plemenných beranů a asi 135 jehňat. Stádo jsme shlédli na kvalitní pastvině, kterou by mohl leckterý chovatel závidět. Přestože ovce mají pod sebou jehňata, jsou vesměs ve velmi dobré kondici. Pan Hošek dosahuje v chovu ovcí nadprůměrné výsledky, což se rovněž projevilo při hodnocení chovu, který byl podle očekávání komisí uznán šlechtitelským. Vyhodnocení se zúčastnil prof. Horák, ocenil dosavadní výsledky chovu a zdůraznil přínos dovozu tohoto plemene do naší republiky. Toto plemeno se u nás rychle rozšířilo, a to nejen u drobných chovatelů pro svou líbivost a klidnou povahu, ale stává se úspěšným svými výsledky v užitkovosti i ve větších chovech. Pan profesor doslova řekl, že dovoz tohoto plemene byla šťastná volba.

V odpoledních hodinách se u Hošků sešli ostatní členové klubu. Po prohlídce stáda byli všichni pohoštění, mimo jiné i skopovým a jehněčím masem, které opravdu chutnalo výtečně. Na přípravě masa se podílela Martinova maminka. Pak jsme se šli ubytovat do penzionu Mohelenský Dvůr, kde po večeři následovala schůze klubu. Program schůze

byl náročný. Jedním z hlavních bodů bylo projednání standardu plemene. Část zahrnující rámec těla, jeho stavbu, váhy a další exteriérové vlastnosti byla celkem jednoznačná. Složitější byla část související s barevným rozložením směřující k ideálnímu standardnímu vzhledu. Po dlouhé debatě jsme dospěli k závěru, jak by měl standard vypadat, co je ještě přípustné při snížení třídy a co již není průchodné. Dalším důležitým bodem jednání byla volba výboru klubu a volba předsedy klubu, kterým byl zvolen Ing. Martin Hošek. Jednání se protáhlo až přes půlnoc. Přístup zúčastněných členů k jednání byl příkladný. Škoda, že účast členů klubu na schůzi byla slabší.

V sobotu se většina zúčastněných přesunula do nedaleké Horní Lhotice, kde mají své stádo manželé Čapkové. Jejich stádo je méně početné, ale i o jejich ovečky je dobře postaráno a jsou na velmi dobré úrovni. Navíc se pochlubili chovem zajímavých prasat. Odpoledne jsme pak společně navštívili chovatelskou výstavu v Brně, kde mimo jiné byla vystavena i zvířata členů našeho klubu.

Večer jsme přešli do Lanžhota, kde jsme absolvovali řízenou ochutnávku vín ve vinařství Jožky Uhra, po té jsme poseděli a debatovali o chovatelských i osobních problémech a zkušenostech a při harmonice jsme si i zanotovali na lidové notě. Celá tato akce nejen že pomůže si předávat zkušenosti, ale přispěje i ke zlepšení vztahu mezi chovateli a jejich rodinnými příslušníky.

Ing. Karel Krátký

■ NT MICHLOVA HUŤ 2017

Již dvacátý ENT plemenných beranů šumavské ovce proběhl 13. 5. 2017 na farmě rodiny Novákových na Michlově Huti u Vimperka. Své berany zde předvedli domácí Jan Novák, Jan Uhlíř z Dolní Sněžné, Lenka Schlosserová z Javorné a Horský statek Abertamy.

Klasifikaci prováděl Ing. Antonín Vejčík. Celkem ohodnotil 23 beranů. Do výsledné třídy ER bylo zařazeno 8 beranů, do EA 13, do EB 1 beran a jeden beran skončil v I. třídě. Na vysokou kvalitu předváděných beranů na tomto trhu jsme již zvyklí. A velká zkušenost a odbornost chovatelů se proje-

vuje i v tom, jak se snaží udržet co nejširší liniovou skladbu. A za to jim patří poděkování. Byli zde předvedeni 4 berani linie Javor, po 3 beranech linie Huť, Doan a Limo, po 2 beranech linie Synek, Sedlák, Bright a Bary a po jednom beranovi linie Sambík a Starosta.

Po skončení klasifikace proběhla krátká schůze přítomných členů „Klubu šumavské ovce“.

Chci poděkovat všem zúčastněným chovatelům za předvedené berany a hlavně celé rodině Jana Nováka za připravené občerstvení a perfektní zajištění celé akce.

Ing. Milan Pokorný

MIYSZANI ŁOWIEC – KOŠAŘISKA 20. 5. 2017

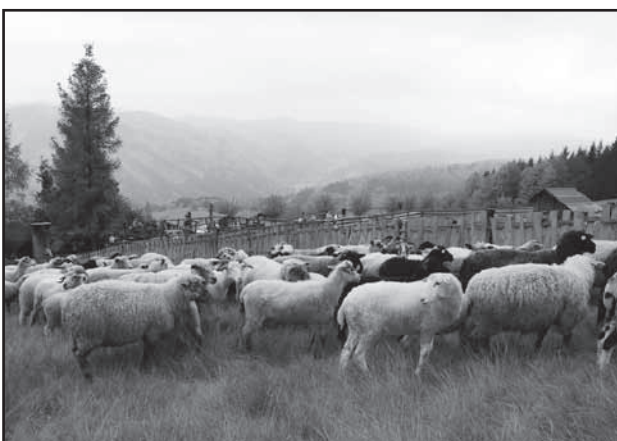
Již více než desetiletí máme v kalendáři zapsány svátky ledových mužů: Pankrác, Servác, Bonifác a následující sobota - Miyszani łowiec. Náš spolek se snaží zachovávat tradice salašnictví a udržet je pro další generace. Na počátku práce spolku nám byl nápomocen pan PhDr. Jaroslav Štika.

"Začátek salašnické sezony závisel na dostatku travního porostu. Na Těšínsku a na severním Valašsku to bylo v polovině května, na jižním Valašsku až o dva týdny dříve. V určený den se konalo míšání či redykání, tedy výhon ovcí na salaš. Ovce všech míšaníků se shromáždily na jednom místě pod horami a potom se velké společné stádo hnalo na salaš. Tam každý míšaník předal ovce na celou sezonu bačovi, který si jejich počet zaznamenal na čtverhrannou hůl (rováš, srubovnice). Vedl si na ní i další účetní záznamy, např. o vydaném sýru. K prvnímu dni na salaši se vázalo množství archaických obyčejů, s jejichž paralelami se lze setkat po celých Karpatech: rozněcování dřevěného nebo živého ohně, který pak nesměl po celou sezonu vyhasnout, obhánění stáda kolem jedličky, obřadní počítání ovcí a další obyčeje. Zhruba za týden po míšání přišli hospodáři na salaš znovu, tentokrát aby se zúčastnili průby, zkoušky dojivosti ovcí. Každý podojil své ovce, nadojené mléko se změřilo a podle celkového objemu se určilo, kolik sýra si během sezony každý majitel ovcí odnese. Jinde se měřila dojivost každé ovce zvlášť a zaznamenalo se, zda je to dobrá dojnice, nebo půlka, anebo jen nicálka. Ve 20. století se na dobrou dojnici vydávalo 5 kg sýra, v minulosti podstatně více."

Jaroslav Štika

Ovčák, Jan Koždoň mladší se svými pomocníky, přihnál stádo ovcí z Košařisek na místo historické salaše na Kamenitém, kde proběhlo obřadní miyszani łowiec. Ovčáci roznítily živý oheň, který v minulosti hořel v kolibě a nesměl vyhasnout až do svátku svatého Michala. Četní návštěvníci viděli obřadné zvyky spjaté s prvním výhonem ovcí na salaš. Ovčáci a návštěvníky přišli pozdravit přátelé muzikanti z blízka i ze širokého okolí. Našemu svátku přálo i počasí - rozpršelo se až po skončení slavnosti.

Krista a Josef Strakovi

SELSKÝ DEN VE VRBĚTICÍCH

V pořadí již třetí ročník „Selského dňa“ se konal 3. června v areálu farmy pana Ing. Pavla Šeligy ve Vrbětích. Slavnostní zahájení akce bylo už v 9 hodin. Úvodní slovo měl starosta obce Vlachovic pan Zdeněk Hověžák. Bylo připomenuto již 50 let trvající spojení obcí Vlachovic a Vrbětíc. Při této příležitosti byly vysázeny památné stromy, jejichž výsadby se zúčastnil i hejtmán Zlínského kraje Jiří Čunek. Po slavnostním zahájení vystoupil na pódium folklórní soubor Javorník. Návštěvníci se mohli zúčastnit řady soutěží. Na programu bylo „Otevřené mistrovství Valašska v sečení kosů“, soutěž ve štípání dřeva, soutěž v řezání břichatky a další zajímavé aktivity. Téměř všechny se soutěže byly uzpůsobeny jak pro ženy, tak i pro děti. Dále byly pro děti připraveny různé soutěže, ať už sportovního či výtvarného zaměření. Větší i menší měly možnost nahlédnout a posadit se do traktorů značky Deutz Fahr. Zvědavý návštěvník si mohl také vyslechnout odborný výklad „jak se pere vlna“ a ukázkou strojů k tomu používaných.

V průběhu dne se na pódiu vystřídali: Dětský folklórní soubor Dokopyjánek, Cimbálová muzika Dokopyjan a folklórní soubor Javorník. Náladu všem na okolo zpestřoval gajdoš Petr Sovják, který „kudy chodil, tudy hrál a zpíval“. Pro návštěvníky bylo připraveno bohaté občerstvení. Mohli si vybrat z jehněčích klobás, hovězích, vepřových či jehněčích steaků anebo také maso z „přeštíka“, připravované v kotlíku panem Macků. Na „Selském dni“ se prezentovali některé farmy prodejem svých produktů, vyrobených ať už z ovčího či kravského mléka, vlny a ovčí kůže.

Asi největším lákadlem pro návštěvníky bylo „Mistrovství České republiky ve stříhání ovcí“, které probíhalo v dolní hale v seníku. Start soutěže byl naplánován na 10. hodinu dopoledne a trvala až do půl páté odpoledne. Do soutěže bylo přihlášeno 9 stříhačů, na které už čekaly ovečky plemene romney marsh. Zvířata na toto mistrovství poskytl pořádající farmář Ing. Pavel Šeliga a chovatel Jan Žák. Hlavním rozhodčím soutěže byl Thierry Delhomme, kterému pomáhali kolegové ze slovenského Svazu chovatelů ovcí a koz. Celou soutěží provázel odborným komentářem předseda Svazu chovatelů ovcí a koz pan Ing. Vít Mareš. Hlavním organizátorem Mistrovství České republiky ve stříhání ovcí byl Ing. Vladimír Bařina, PhD. Stříhalo se vždy na třech stanovištích. Stříhače čekala nejprve dvoukolová kvalifikace. V prvním kole stříhali 3 ovce a ve druhém 4 ovce. Z této kvalifikace postoupilo 6 nejlepších do semifinále. V semifinále na každého stříhače čekalo 6 ovcí. Do semifinále postoupili: Karel Švarc, Lukáš

Neugebauer, David Zdrha, Vlastimil Bishof, Adam Pokorný a Antonín Kubart. V semifinále bylo každým stříhačem stříháno 5 ovcí. Po vyhodnocení rozhodčími a sečtením bodů postoupili do trojčlenného finále v tomto pořadí: Karel Švarc, Lukáš Neugebauer a David Zdrha. Ještě než započalo stříhačské finále, proběhla ukáзка ruční stříže ovcí. Mnozí návštěvníci tak mohli zhlédnout oba způsoby stříhání ovcí. Ve finále měl každý stříhač za úkol ostříhat 10 ovcí. Na stanovišti č. 1 stříhal David Zdrha, uprostřed na stanovišti č. 2 působil Karel Švarc a na stanovišti č. 3 stříhal Lukáš Neugebauer. V průběhu finále pobízel hlavní rozhodčí Thierry Delhomme diváky k fandění a potlesku. Nejrychleji ostříhal 10 ovcí David Zdrha, který dosáhl času 16 min. a 7 s. Druhého nejrychlejšího času dosáhl Karel Švarc, a to 16 min. a 9 s. Lukáš Neugebauer dokončil stříhání v čase 16 min. a 56 s. Poté následovalo zhodnocení ostříhaných ovcí a určení bodů za odvedenou práci. Vítězem „Mistrovství České republiky ve stříhání ovcí“ se stal Karel Švarc, který tak obhájil prvenství z minulého roku. Na velmi cenné druhé místo se „prostříhal“ David Zdrha. Stupně vítězů uzavřel třetím místem Lukáš Neugebauer, který si tak oproti minulému roku o jednu příčku pohoršil. Stříhání ovcí se těšilo veliké oblibě návštěvníků. Samotnému finále přihlíželo asi na 80 návštěvníků.

Kolem 17. hodiny odpolední proběhlo vyhlásování všech soutěží, které se na „Selském dni“ konaly. Velkou radost z umístění měly především děti. Z výsledků a výkonů dětí je vidět, že na Valašsku je spousta šikovných „cérek a ogarů“. Zájem dětí o tento typ soutěží je určitě pozitivem v této technologii přesycené době. V průběhu vyhlásování soutěží bylo milým překvapením nízko letící letadlo nad areálem farmy, které dětem dvakrát shodilo cukrovinky. Děti z toho měly samozřejmě velkou radost a o sladké se strhla pěkná mela. Za zmínku určitě stojí vyhlášení soutěže Mistrovství Valašska v sečení kosů, kde se na prvním místě umístil pořádající Ing. Pavel Šeliga. Po vyhlášení výsledků soutěží byli všichni přivzváni k volné zábavě, ke které hrála cimbálová muzika Kaňúr. Mnozí zůstali a veselili se až do pozdních hodin.

Počasí třetímu ročníku „Selského dňa“ přálo, i když v předpovědi hrozili bouřkami, byla po celý den jasná modrá obloha. Během celého dne panovala pohodová a přátelská nálada, kterou vytvořila pořádající parta lidí a všichni, kteří se na organizaci „Selského dňa“ jakkoliv podíleli. Za tuto velmi pěkně strávenou sobotu patří velké poděkování.

Ing. Tomáš Janoš

Foto: Ing. Vít Mareš, Ing. Tomáš Janoš

Otevřené mistrovství Valašska ve stříži ovcí - Vrbětice 3. 6. 2017 - SEMIFINÁLE

Sm.	Stan.	Jméno a příjmení	Počet kusů	Čas		Vteřiny			Získané body za				Pořadí
				celkem	na ks.	m.	v.	sum.	čas	práci	ovce	celkem	
1	2	Karel Švarc	6	0:09:35	0:01:36	540	35	575	28,750	6,2	3,10	38,05	1
1	3	Lukáš Neugebauer	6	0:10:40	0:01:47	600	40	640	32,000	4,4	2,4	38,80	2
1	1	David Zdrha	6	0:09:26	0:01:34	540	26	566	28,300	7,4	4,8	40,50	3
2	1	Vlastimil Bischof	6	0:13:52	0:02:19	780	52	832	41,600	5,8	3,1	50,50	4
2	3	Antonín Kubart	6	0:14:43	0:02:27	840	43	883	44,150	7,8	6	57,95	5
2	2	Adam Pokorný	6	0:11:29	0:01:55	diskvalifikace						6	

Otevřené mistrovství Valašska ve stříži ovcí - Vrbětice 3. 6. 2017 - FINÁLE

Sm.	Stan.	Jméno a příjmení	Počet kusů	Čas		Vteřiny			Získané body za				Pořadí
				celkem	na ks.	m.	v.	sum.	čas	práci	ovce	celkem	
1	2	Karel Švarc	10	0:16:19	0:01:38	960	19	979	48,950	4,5	2,30	55,75	1
1	1	David Zdrha	10	0:16:07	0:01:37	960	7	967	48,350	5,9	1,9	56,15	2
1	3	Lukáš Neugebauer	10	0:16:56	0:01:42	960	56	1016	50,800	4,1	1,85	56,75	3

■ ODČERVENÍ JEHŇAT PROTI TASEMNICÍM NA JAŘE

Tasemnice jsou ploší červi velmi nebezpeční zejména pro jehňata a kůzlata. K nakažení dochází na pastvinách, kde se vyskytují tisíce drobných roztočů - pancířníků, kteří se nakazí vajíčky v trusu infikovaných zvířat a slouží jako nezbytní mezihostitelé. Jsou pozření spolu se spásanou travou. Riziko infekce tasemnicemi souvisí s aktivitou pancířníků, která je nejvyšší v květnu a červnu. Mají rádi teplé, ne však horké počasí s občasným deštěm. V létě se raději ukrývají při zemi a chrání se před palčivým sluncem. Pokud je léto deštivé, riziko přetrvává. Před infekcí je třeba chránit především mladé jedince první a druhý rok na pastvě, zejména jehňata a kůzlata mohou na následky této parazitární infekce uhynout. Dospělá zvířata jsou odolnější.

Lékem volby na tasemnice je prazikvantel, který bývá kombinován ve veterinárních léčivých přípravcích s další účinnou látkou působící na hlístice, čímž se rozšíří jeho spektrum účinnosti. Mezi tyto kombinované přípravky patří např. u nás již dříve používaný přípravek **Levitape** (prazikvantel a levamisol) v perorální suspenzi, který je registrován v zemích Evropské unie (EU) a je možný jeho dovoz na výjimku. V obdobném složení (prazikvantel, levamisol) a lékové formě vhodné pro jehňata je např. i suspenze **First Drench** / Virbac. Přípravek je na trhu v balení 5 l barel a dávkování 1 ml/5 kg živé hmotnosti umožňuje aplikaci příslušné dávky jehňatům. Z dalších kombinovaných přípravků, prazikvantel spolu s moxidektinem, je přípravek **Cyductin+Tape** / Virbac. Tato suspenze působí proti tasemnicím, hlísticím a svrabu a je možné jeho použití na základě předpisu ošetřujícího veterinárního lékaře a jeho žádosti o dovoz na výjimku ze země EU.

Proti tasemnicím působí také přípravky na bázi benzimidazolů. Dobrý efekt vůči tasemnicím u nás dlouhodobě potvrzuje albendazol, který je zároveň účinný proti hlísticím a působí na dospělé motolice. Mezi přípravky obsahující albendazol patří kromě přípravků registrovaných v ČR (**Albex 10%** perorální suspenze / Chanelle Pharm. Manufacturing Ltd., **ALDIFAL 100 mg/ml** perorální suspenze / MIKROCHEM spol. s r.o.) přípravky registrované v jiných státech EU např. **Endospec SC 2,5 %** / Cross Vetpharm Group Ltd, **Tramazol 2,5 %** / Tulivin Laboratories Ltd, **Valbazen** / Zoetis Ireland Limited. Další účinnou látkou z této skupiny je oxfendazol působící na hlístice a tasemnice. Jedná se např. o přípravky v suspenzi **Parafend** / Norbrook Laboratories Limited, a **Wormall** / Coyle Veterinary Products Limited. Fenbendazol lze rovněž proti tasemnicím a hlísticím využít (přípravek **Panacur 25 mg/ml perorální suspenze** / Intervet International B.V.). V přípravcích **Arrest**

Oral Suspension / Ancare Ireland Limited a **Combizole Oral Suspension** / Cross Vetpharm Group Ltd je pro zvýšení účinnosti kombinován spolu s levamisolem. Albendazol, oxfendazol, fenbendazol a mebendazol patří do skupiny benzimidazolů, u nichž je velké riziko vytvoření rezistentních kmenů parazitárních hlístů. Při aplikaci je třeba dodržovat pravidla minimalizující vznik rezistence u parazitů, tj. dodržovat doporučené dávkování na kilo živé hmotnosti (nepoddávkovávat), střídat dle doporučení ošetřujícího veterinárního lékaře přípravky s léčivými látkami s rozdílným mechanismem účinku.

V současné době jsou k dispozici přípravky registrované v ČR, které jsou vázány na předpis ošetřujícího veterinárního lékaře a přípravky registrované v Evropské unii, které si mohou veterinární lékaři vyžádat na výjimku. Formuláře jsou k dispozici na webových stránkách ÚSKVBL. Přípravky jsou určeny pro ovce. Kozám je nutné aplikovat dávku 1,5x vyšší než je dávka doporučená kvůli rychlejšímu vyloučení z organismu (Vernerová, E., Svobodová, V., Pomezná, E. 2014: Ochrana před žaludečnými a střevními parazity koz. Náš chov 7, Biosekurita na pastvě, 25-27). Ochranné lhůty na maso a mléko se u jednotlivých přípravků liší, proto je třeba vybrat anthelmintikum, které je možno v rámci managementu chovu použít.

Pokud je výskyt tasemnic značný, je vhodné ošetřit všechna zvířata na pastvě (dospělá kvůli kontaminaci pastvin vajíčky) a poté opakovat léčbu po 2 až 4 týdnech u mladých zvířat. V deštivých letech je třeba zopakovat léčbu mladých zvířat i v letních měsících. Pokud je výskyt tasemnic nižší, léčba se soustředí na mladá zvířata. Chovatel může hodnotit intenzitu infekce podle nálezu článků tasemnic v trusu nebo zasláním vzorků trusu vybraných jedinců na koprologické vyšetření. Orientace dle zhoršeného zdravotního stavu je opožděná a může způsobit zbytečné úhyny mláďat. Frekvence odčervení se odvíjí od výskytu tasemnic v jednotlivých chovech.

MVDr. Eva Vernerová, Ph.D.

Ústav pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv
Hudcova 56a, 62100 Brno
Česká republika

Telefon: +420 541 518 231
vernerova@uskvbl.cz
www.uskvbl.cz

vacím orgánům. Rozvádí vodu, živiny, minerální látky, vitaminy, enzymy a též zajišťuje termoregulaci organismu rozváděním tepla. Z celého těla odvádí kysličník uhličitý, rozpadlé buňky do sleziny a nepotřebné a jedovaté součásti výměny látkové do jater.

Homeostatická funkce zajišťuje stálé zdravé vnitřní prostředí pro všechny buňky v těle, a to jak po stránce fyzikální, tak i biochemické pod stálým tlakem krve. K tomuto účelu krev obsahuje tzv. puřry neboli nárazníkové vyrovnávací látky. Pravidelný krevní tlak zajišťuje pružnost stěny cév a trvalé kontrolní a řídicí funkce řady orgánů včetně vegetativního nervového systému. Krev se významně podílí na termoregulaci organismu.

Ochranné a ozdravné funkce jsou zajišťovány pravidelným zvýšeným či sníženým průtokem krve tkáněmi. Jsou to i vlastní protilátky imunitního systému živočicha a enzymy bílých krvinek a léčiva aplikovaná s potravou, přes kůži, injekčně či intraperitoneálně. Je to i schopnost některých bílých krvinek, které pohlcují a ve svém vnitřním prostředí tráví mikroby a cizorodé látky.

Informační funkce krve závisí na přítomnosti hormonů nebo i jiných látek v krvi, které působí stimulačně nebo tlumivě na žlázy, játra, ledviny, cévy, mozek a svalovinu hladkou. Uvedené látky v krvi zajišťují též regulaci celé řady tělesných funkcí.

Krev tedy vykonává funkci v řízení vzájemných vztahů při činnosti jednotlivých částí těla a orgánů v těle. Cílem je dosažení vzájemné homeostázy orgánů v živém těle. Je tedy z tohoto výčtu funkcí krve patrné, že krev může tyto funkce splňovat pouze tehdy, když stále cirkuluje. Cirkulaci zajišťuje srdce. Zástavou krevního oběhu nejsou vyživovány buňky a nedostávají ani kyslík. Tím dojde k zástavě látkové výměny a nastává smrt.

Míza

Míza neboli lymfa je tělní tekutina, která se skládá podobně jako krev ze složky tekuté a součástí kompaktních. Je to

mírně narůžovělá tekutina a obsahuje velké množství buněk. Lymfa odtékající z trávicího ústrojí vstřebává tuky a je po jejich vstřebání mléčně zabarvená. Obsahuje až 90 % lymfocytů a něco málo červených krvinek, granulocytů a monocytů. Mízní plazma se podobá krevní plazmě. Obsahuje ale víc bílkovinných složek. Její cirkulaci zajišťuje hladká svalovina, stěny mízních cév a mobilita okolních orgánů, které působí tlakem na mízní cévy. Po vyústění mízních kmenů do krevního oběhu, odtéká míza spolu s krví do srdce. Tekutá část se svým složením velmi podobá krevní plazmě. Vzniká přítokem tkáňového moku do sítí mízních kapilár. Tkáňový mok se uvolňuje z buněk tkání orgánů do mezibuněčných prostorů. Celkovému množství mízy přispívá i tekutá složka krve uvolněná z arteriálních oddílů krevních kapilár ve tkáňových orgánů. Z mezibuněčných prostorů zde vtéká do krevního oddílu mízních kapilár a jejich sítí a dále do mízních cév. Dále protéká mízními uzlinami, hlavními mízními kmeny a vtéká do žilné krve. V těchto tekutinách jsou obsaženy metabolity původem z buněk i z krve. Jsou to látky pro životnost buněk nepostradatelné a taktéž i látky, které jsou škodlivé i nadbytečné a je třeba je z těla eliminovat. Svým složením se míza velmi podobá tkáňovému moku. Teprve po průchodu mízními uzlinami je obohacena o lymfocyty, které jsou zde převážně bohatě zastoupené. Zde je zbavována škodlivých přísad včetně mikrobů. Teprve po výtoku z mízních uzlin je zbavena škodlivých součástí a mísí se s žilnou krví.

Tkáňový mok

Tkáňový mok neboli mezibuněčná tekutina je vodnatá tekutina s bohatým obsahem různých koloidů. U zdravého jedince obsahuje jen málo formovaných elementů a pouze nepatrné množství plazmatických buněk. Vyplňuje mezibuněčné prostory tkání orgánů v těle prostoupené krevními a mízními kapilárami. Do těchto prostor se tkáňový mok uvolňuje z tkáňových buněk a z krevních a mízních kapilár ultrafiltrací. Jeho množství v těle savce dosahuje 10 – 15 % hmotnosti těla.

prof. MVDr. Čeněk Červený, CSc.

Dovolujeme si Vás pozvat na 18. celostátní výstavu ovcí a koz a ovčácké slavnosti:

OVENÁLIE ZLOBICE 2017

V sobotu 19. srpna 2017 se v areálu Zlobice v katastru obce Malhostovice uskuteční osmnáctá celostátní výstava ovcí a koz. Tuto významnou výstavu malých přežvýkavců u nás organizuje Svaz chovatelů ovcí a koz z.s. ve spolupráci se společností OVEKO a.s. Na výstavě se představí většina chovaných plemen ovcí a koz v ČR. Ovčácké slavnosti OVENÁLIE Zlobice 2017 jsou určeny pro širokou veřejnost a pro chovatele ovcí a koz. OVENÁLIE proběhnou za účasti významných hostů a nabídnou všem výstavu zvířat a zemědělské techniky, soutěže a ukázky, nabídky produktů a výrobků v příjemném prostředí přírodního areálu Zlobice.

Program:

- 18. celostátní výstava ovcí a koz, nákupní trh na plemenné berany a kozly
- Tradiční ovčácké zvyky a ukázky zpracování produktů v podání Goralů z Košařísek
- Ukázky práce ovčáckých psů – ovládnání ovcí
- Ukázky stříhání ovcí
- Spřádání ovčí vlny a ukázky jejího zpracování
- Ukázka tradičního zpracování mléka a výroby sýrů
- Soutěže a aktivity pro příchozí: – řemeslné dílny, zpracování vlny, výroba upomínkových předmětů – soutěž ve vaření kotlíkového guláše – soutěž v požívání halušek s brynzou – farmářský víceboj – programy pro děti – pohybovky, tvoření a další hrátky
- Farmářský trh - prodej výrobků z našich farem, chovatelských potřeb, pomůcek na zpracování vlny a dalšího zboží bude zajištěn
- Ochutnávka ovčích a kozích specialit

Programem nás bude provázet cimbálová muzika Majerán. Sobotní program bude zakončen v pozdních večerních hodinách taneční zábavou pro chovatele a návštěvníky za doprovodu country hudby. Po celou dobu Ovenálií budou probíhat soutěže a ukázky uvedené v programu. Areál Zlobice bude otevřen pro diváky v sobotu od 10 hodin do pozdního večera. Občerstvení, prodej výrobků z chovu ovcí a koz bude pro návštěvníky zajištěn. Do místa konání v areálu Zlobice se dostanete z Brna směrem na Svitavy, v obci Lipůvka za restaurací Formanka odbočíte na Tišnov, za vesnicí na vrcholu stoupání v lese asi po jednom kilometru opět odbočíte vlevo po panelové cestě 3 km k areálu.

Vyzýváme všechny chovatele, řemeslníky, prodejce, kteří se chcete na Ovenáliích představit, ukázat kolegům a návštěvníkům, co umíte, přijďte, přivezte svá zvířata, výrobky, ukažte nám, jak to děláte Vy, abychom program připravili bohatý, pestrý a zajímavý. Pokud jste farmáři, přímí producenti a zpracovatelé produktů z chovu ovcí a koz, nabízíme Vám výstavní plochu zdarma.

Přihlášky na výstavu, do soutěží a Vašich prezentací zasílejte na adresu:

SCHOK z.s., Ptašínského 308/5, 602 00 Brno,
tel.: 541 243 481, e-mail: schok@schok.cz.

Ing. Vít Mareš

Ovenálie 2016

POZVÁNKA K ÚČASTI NA

■ 2. VLNĚNÉ BURZE DNE 19. 8. 2017

V loňském roce proběhla v areálu „Zlobice“ 1. vlněná burza. Akce nebyla velká, ale úspěšná: k prodeji chovatelé a stříhači nabídli rouna různých plemen ovcí, a to v různých barvách, navíc se nabízela i srst angorských koz a alpak. Návštěvníci měli možnost poslechnout si přednášku o srsti mohérových koz a jejím zpracování a podívat se na stříhání ovcí s odborným výkladem o třídění a kvalitě vlny. O rouno ostříhané během předváděčky se účastníci skoro poprali. Příště zařídíme aukci ☺. Kvalita nabízené vlny byla výborná pro ruční zpracování, a tak si spokojení zákazníci odnášeli pytle vlny.

Pro zajímavost: asi třetina kupujících přijela z Prahy, jedna návštěvnice až ze Slovenska; průměrná prodejní cena 1 kg vlny byla 80 Kč.

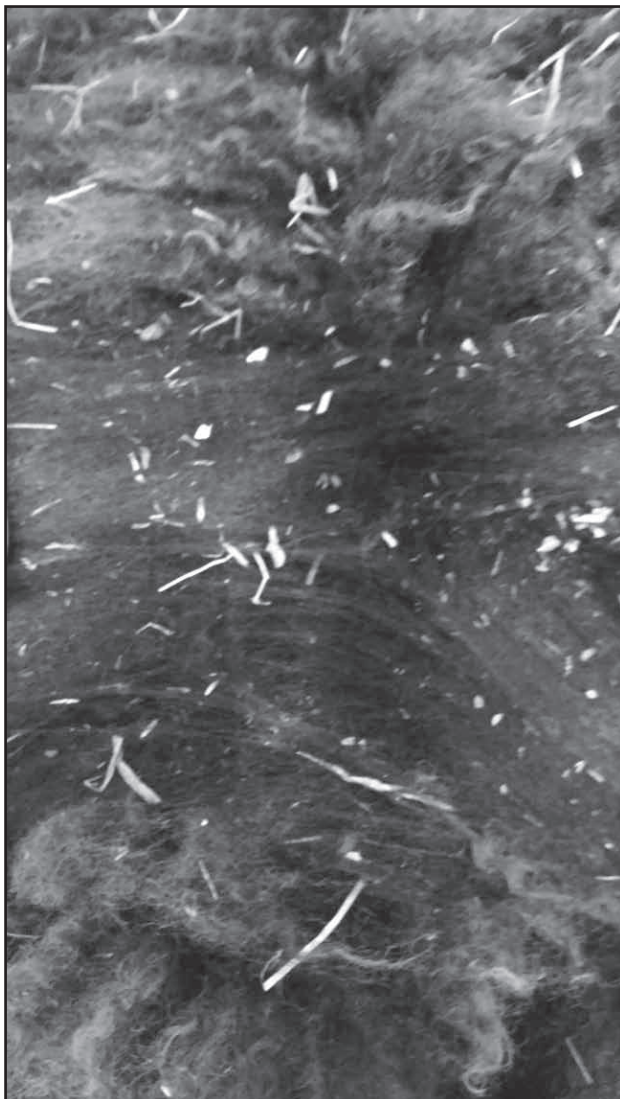
Letošní, 2. vlněná burza, se bude konat zároveň s tradičními Ovenáliemi na Zlobici 19. 8. 2017. Tímto zvu chovatele k účasti nebo návštěvě této události.

K účasti je nutné se předem přihlásit na email:

jk.kubesova@seznam.cz.

V přihlášce je nutné uvést jméno, kontakt (telefon) + popsat, co budete nabízet k prodeji.

Doporučení pro prodejce: pro prodej vlny si připravte vlastní váhy (jsou tam erární, ale mohou zlobit), dále pytle (obalový materiál) – občas kupující chce jen část rouna, vizitky a letáky. Pokud chcete zaujmout potencionální zákazníky a nabídnout tematickou přednášku (max. 15-20 min.) nebo předvádění zpracování, vlastnosti materiálů apod. – uveďte to v přihlášce. Nabídku můžete rozšířit o již vypranou a/nebo česanou vlnu – ne každý kupující má doma podmínky pro její praní.

1. vlna se spoustou slámy, trávy, větviček apod. – nevhodná k ručnímu zpracování a nepatří na burzu

2. čistá vlna – může být zaprášená, ale není v ní sláma, větvičky, bobky a hmyz

OVCE, MOJE OVCE

Výstava v Muzeu Českého ráje v Turnově 21. 4. 2017 - 24. 9. 2017

V pátek 21. dubna začala výstava s názvem Ovce, moje ovce, která, jak si jistě každý z tohoto titulu dovodí, je věnovaná chovu ovcí a jejich hospodářskému využití. Kromě historie chovu ovcí v Čechách (samozřejmě s přihlédnutím k našemu regionu) tu je představeno nejrůznější využití všeho, co naši předkové z tohoto užitečného tvora mohli získat. Návštěvník se tak bude moci dozvědět, jak a do jaké míry se ovčí mléko zpracovávalo na sýr, tvaroh i máslo, co pro naše hospodářství znamenala úprava a zpracování vlny, když se nejpozději od pozdní doby hradištní naše země postupně zapojovaly do evropského obchodu se sukrem, byť až do raného novověku spíše pasivně. Dalším neodmyslitelným výdobytkem z ovcí, který výstava nemůže vynechat, jsou kůže, ať již ve formě kože-

šin, usní či pergamenu. V neposlední řadě je to také skopové maso, kterého se sice v českých krajích nikdy nezkonsumovalo tolik, jako například ve Středomoří nebo na Blízkém východu, na stolech našich předků přesto mělo své pevné místo.

Výstava připomene nejen samotné ovce, ale i lidi, kteří byli s jejich chovem bezprostředně spjatí, stejně tak jejich místo v aglomeraci a soužití spolu se zbytkem obcí. Stejně tak je představeno téma ovcí a pastevectví v symbolickém myšlení lidí.

V souvislosti s touto výstavou jsme zveřejnili výzvu pro veřejnost, zda dokážeme společnými silami uplést šálu dlouhou tak, že jako girlanda ozdobí Skálovu ulici a spojí muzeum s náměstím. Máme radost velké odezvy, těšíme se z prvních pletených příspěvků a čekáme další.

Kamenářský dům / 21. 4. – 24. 9. 2017

S výstavou je připraven i doprovodný program, jehož termíny a témata naleznete na přiloženém plakátu. Věříme, že Muzeum v Turnově zahrnete do svých prázdninových výletů.

Muzeum Českého ráje v Turnově Vás zve na výstavu

Ovce moje ovce

Historie chovu ovcí v Pojizeří

Vernisáž proběhne 21. 4. 2017 v 17.00 v Kamenářském domě.
Výstava potrvá do 24. 9. 2017.

 MINISTERSTVO KULTURY

Tento projekt finančně podpořilo Ministerstvo kultury České republiky.